

JİNEKOLOJİK ONKOLOJİDE BAKIM

Editörler

Sevgi ÖZKAN

Pınar SERÇEKUŞ

Erkan ALATAŞ

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-8430-81-3	Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Jinekolojik Onkolojide Bakım	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editörler Sevgi ÖZKAN ORCID iD: 0000-0001-8385-210X Pınar SERÇEKUŞ ORCID iD: 0000-0002-9326-3453 Erkan ALATAŞ ORCID iD: 0000-0001-6423-5106	Yayıncı Sertifika No 47518 Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık Bisac Code MED062000 DOI 10.37609/akya.1135

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturamaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleştiği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu bölüm yazarlarına aittir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Jinekolojik onkoloji, kadın üreme sistemi kanserlerine odaklanan bir bilim dalıdır. Kadın üreme organlarının maligniteleri; uterus korpusu, serviks, over, tuba uterina, vulva ve vajina kanserleridir. Serviks, uterus korpusu ve over kanseri yaygın görülen jinekolojik kanserler olarak karşımıza çıkmaktadır. Epidemiyolojik risk faktörlerini bilme, korunma, erken tanı, tedavi ve bakım süreçlerinin iyi organize edilmesi, kanser hastalarının erken tanı almasına, hayatta kalma sürelerinin uzamasına ve yaşam kalitesinin artmasına neden olacaktır. Başta genetik ve moleküler biyoloji olmak üzere temel ve klinik bilimlerdeki ilerlemeler, jinekolojik kanserlerin tanı ve tedavisinde önemli gelişmelere yol açmıştır. Yeni gelişmeler sağlık profesyonellerinin bu hastalıkları olan kadınlara bakım yapma yeteneklerini geliştirerek, onlara daha iyi yaşam kalitesi ve daha uzun hayatta kalma olanağı sağlamaktadır.

Biz editörler, sizleri “Jinekolojik Onkolojide Bakım” ile tanıştırmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bu kitap, jinekolojik onkoloji pratiğine yönelik kapsamlı bir rehber olma, bilgi arayışında olan kişinin doğru yönde yönlendirilebileceği bir referans olmayı amaçlamaktadır. Bu kitap, jinekolojik onkoloji alanındaki en yeni tanı, tedavi ve bakım uygulamalarını yeniden gözden geçirmenize ve güncel bilgilere ulaşmanızı sağlayacaktır. Kitabın sağlık profesyonellerinin, jinekolojik maligniteleri olan kadınlara daha iyi bakım vermesine yardımcı olabileceğini umuyoruz. Ayrıca kitabın, jinekolojik onkolojide bakım alanındaki boşluğu doldurarak hem lisans hem de lisansüstü düzeyinde hemşirelik ve tıp öğrencilerine yarar sağlamanı arzu ediyoruz.

Bu kitap, alanında kabul görmüş uzmanlar olan ortak yazarlarımızın önemli katkıları olmadan gerçekleşemezdi. Birbirinden değerli akademisyen arkadaşlarımızın bölüm yazarı olarak bu süreçte verdikleri destek ve emek için teşekkür ediyoruz. Bu kitabın sizlere sunumu için titizlikle çalışan, Yayın Koordinatörümüz başta olmak üzere emeği geçen tüm Akademisyen Kitapevi çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Bu kitabı, bilginin paylaşarak çoğalacağına olan inancımızla, jinekolojik maligniteleri olan kadınların bakımını iyileştirmek için çabalayan tüm sağlık çalışanlarının kullanımına sunuyoruz.

Prof. Dr. Sevgi ÖZKAN
Prof. Dr. Pınar SERÇEKUŞ
Prof. Dr. Erkan ALATAŞ

*Yetiřmemizde emeği olan başta aile üyelerimiz olmak üzere,
hocalarımız ve meslektaşlarımıza
Yaşamın tüm zorluklarında yanımızda olanlara binlerce teşekkürler*

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Dünyada ve Türkiye’de Jinekolojik Kanselerde Durum ve Epidemiyoloji	1
	<i>İlgün ÖZEN ÇINAR</i>	
Bölüm 2	Jinekolojik Kanselerden Korunma.....	19
	<i>Evşen NAZİK</i>	
	<i>Seda KARAÇAY YIKAR</i>	
Bölüm 3	Jinekolojik Kanselerde Tarama ve Erken Tanı-1	37
	<i>Derya KILIÇ</i>	
	<i>Erkan ALATAŞ</i>	
Bölüm 4	Jinekolojik Kanselerde Tarama ve Erken Tanı-2	51
	<i>Derya KILIÇ</i>	
	<i>Erkan ALATAŞ</i>	
Bölüm 5	Jinekolojik Kanselerde Genetik Risk ve Testler.....	71
	<i>Soner GÖK</i>	
Bölüm 6	Jinekolojik Kanselerde Tanı ve Sınıflandırma.....	93
	<i>Çetin ÇELİK</i>	
	<i>Mete Can ATEŞ</i>	
Bölüm 7	Jinekolojik Kanselerde Evreleme	127
	<i>Betül DİK</i>	
	<i>Ahmet BİLGİ</i>	
Bölüm 8	Jinekolojik Kanselerde Güncel Tedavi Yaklaşımları.....	137
	<i>Tayup ŞİMŞEK</i>	
	<i>Hasan Aykut TUNCER</i>	
Bölüm 9	Fertilitenin Korunması.....	149
	<i>Ümit ÇABUŞ</i>	
	<i>Erkan ALATAŞ</i>	
Bölüm 10	Jinekolojik Kanselerde Cerrahi Tedavi ve Hemşirelik Bakımı....	165
	<i>Keziban AMANAK</i>	
Bölüm 11	Jinekolojik Kanselerde Radyoterapi ve Hemşirelik Bakımı.....	181
	<i>Aygül AKYÜZ</i>	
	<i>İlknur YEŞİLÇINAR</i>	

Bölüm 12	Jinekolojik Kanselerde Kemoterapi ve Hemşirelik Bakımı.....	203
	<i>Simge EVRENOL ÖÇAL</i>	
	<i>Nuray EGELİÖĞLU CETİŞLİ</i>	
Bölüm 13	Serviks Kanseri ve Hemşirelik Bakımı	245
	<i>Yeter DURGUN OZAN</i>	
Bölüm 14	Endometrium Kanseri ve Hemşirelik Bakımı.....	261
	<i>iğdem BİLGE</i>	
	<i>Nevin AKDOLUN BALKAYA</i>	
Bölüm 15	Over Kanseri ve Hemşirelik Bakımı.....	287
	<i>Samiye METE</i>	
	<i>Buse GÜLER</i>	
Bölüm 16	Vulva, Vajen Kanseri ve Hemşirelik Bakımı.....	317
	<i>Kamile KABUKCUOĞLU</i>	
	<i>Öznur KÖRÜKCÜ</i>	
Bölüm 17	Jinekolojik Kanser Hastalarında Palyatif Dönem ve Hemşirelik Bakımı	333
	<i>Candan ERSANLI KAYA</i>	
	<i>Nevin HOTUN ŞAHİN</i>	
Bölüm 18	Jinekolojik Kanselerin Birey Üzerindeki Etkileri	359
	<i>Elif ULUDAĞ</i>	
	<i>Özlem KAYHAN</i>	
Bölüm 19	Jinekolojik Kanselerin Bakım Veren Aile Üyeleri Üzerindeki Etkileri.....	371
	<i>Pınar SERÇEKUŞ</i>	
	<i>Okan VARDAR</i>	
Bölüm 20	Jinekolojik Kanselerde Tamamlayıcı ve Destekleyici Bakım Uygulamaları.....	395
	<i>Sevgi ÖZKAN</i>	
	<i>Sinem GÖRAL TÜRKÜ</i>	
Bölüm 21	Pandemi Süreçlerinde Jinekolojik Kansere YaklaŐım.....	407
	<i>Merlinda ALUŞ TOKAT</i>	
	<i>Hülya ÖZBERK</i>	

Bölüm 22 Jinekolojik Kanserlerde Telesağlık Uygulamaları	425
<i>Sibel ŞEKER</i>	
Bölüm 23 Gestasyonel Trofoblastik Hastalıklar Tanı ve Tedavi	441
<i>Özlem KOŞAR CAN</i>	
<i>Erkan ALATAŞ</i>	
Bölüm 24 İyi Huylu (Bening) Jinekolojik Değişimler ve Hemşirelik Bakımı	465
<i>Merve ÇAMLIBEL</i>	

YAZARLAR

Prof. Dr. Nevin AKDOLUN BALKAYA
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın
Sağlığı Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-2374-1541

Prof. Dr. Aygül AKYÜZ
Demirođlu Bilim Üniversitesi, Florence
Nightingale Hastanesi Hemşirelik
Yüksekokulu, Florence Nightingale
Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu PR.
ORCID iD: 0000-0002-7316-7747

Prof. Dr. Erkan ALATAŞ
Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-6423-5106

Prof. Dr. Çetin ÇELİK
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın
Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-6165-5092

Prof. Dr. Nevin HOTUN ŞAHİN
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Florence Nightingale Hemşirelik
Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-6845-2690

Prof. Dr. Kamile KABUKCUOĞLU
Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik
Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-7479-833X

Prof. Dr. Samiye METE
Emekli Öğretim Üyesi
ORCID iD: 0000-0002-3777-2456

Prof. Dr. Evşen NAZİK
Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve
Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-1885-5376

Prof. Dr. Sevgi ÖZKAN
Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-8385-210X

Prof. Dr. Pınar SERÇEKUŞ
Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum ve Kadın
Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-9326-3453

Prof. Dr. Tayup ŞİMŞEK
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0003-1088-3970

Doç. Dr. Merlinda ALUŞ TOKAT
Dokuz Eylül Üniversitesi,
ORCID iD: 0000-0002-5899-0524

Doç. Dr. Keziban AMANAK
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8824-084X

Doç. Dr. Yeter DURGUN OZAN
Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık
Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9825-5893

Doç. Dr. Nuray EGELİOĞLU CETİŞLİ
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve
Doğum Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-6194-3131

Doç. Dr. Derya KILIÇ
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-8003-9586

Doç. Dr. Öznur KÖRÜKCÜ
Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik
Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-5840-9114

Doç. Dr. İlgün ÖZEN ÇINAR
Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-5774-5108

Doç. Dr. Hasan Aykut TUNCER
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0002-5434-1025

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem BİLGE
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın
Sağlığı Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-8120-6216

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BİLGİ
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın
Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-8682-1739

Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÇABUŞ
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-5478-5673.

Dr. Öğr. Üyesi Merve ÇAMLİBEL
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve
Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-3480-0239

Dr. Öğr. Üyesi Candan ERSANLI KAYA
Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Ebelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3204-4687

Dr. Öğr. Üyesi Simge EVRENOL ÖÇAL
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi/Kadın Hastalıkları ve
Doğum Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-6164-3099

Dr. Öğr. Üyesi Soner GÖK
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-8940-1879

Dr. Öğrt. Üyesi Özlem KOŞAR CAN
Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-7101-4838

Dr. Öğr. Üyesi Sibel ŞEKER
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD
ORCID iD: 0000-0001-8730-1786

Dr. Öğr. Üyesi Elif ULUDAĞ
Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum-Kadın Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-7060-7746

Dr. Öğr. Üyesi İlknur YEŞİLÇINAR
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Kadın
Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-7316-7747

Arş. Gör. Dr. Hülya ÖZBERK

Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik
Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-0902-7037

Op. Dr. Mete Can ATEŞ

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın
Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0002-7977-2526

Op Dr. Betül DİK

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın
Hastalıkları ve Doğum AD
ORCID iD: 0000-0001-9460-4793

Arş. Gör. Dr. Sinem GÖRAL TÜRKÜ

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum-Kadın Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-1574-0186

Arş. Gör. Dr. Buse GÜLER

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-3553-5105

Öğr.Gör. Seda KARAÇAY YIKAR

Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve
Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-8893-9391

Öğr. Gör. Özlem KAYHAN

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-2529-2738

Öğr. Gör. Okan VARDAR

Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Doğum-Kadın Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-8670-3302v